

Lillebror er ny
som månen

Åse Ombustvedt og Jens Kristensen

Lillebror er ny som månen

Jeg klatrer opp i eiketreet. Jeg trekker føttene
oppunder meg, som om beina er en stige.
Nå kan ingen komme opp.

Eikebladene gir meg tak over hodet. Treet er et hus.
Nå bor jeg her. Ingen kan se meg.

Jeg lener ryggen mot trestammen. Det er litt kaldt.
Under parkdressen har jeg bare pysj.

Jeg vet at treet har årringer inni seg. En for hvert år.
– Hvor gammel er du? spør jeg treet.
– Flere hundre år, mumler treet.

Har jeg årringer inni meg?
Jeg teller.
Innover og utover.

Greinen jeg sitter på har grønn mose. Som om et teppe er rullet ut.
– I tilfelle jeg skulle få gjester, mumler treet.
Jeg kryper sammen og varmer meg på teppet.
Fingrene mine stryker over den grønne mosen.
Den er kortvokst, som om den er nyklipt.

Gjennom eikebladene ser jeg månen. Den vugger på en grein.

– Månen er ny, mumler treet.

Det er lillebror også, sier jeg og kjenner en klump i magen.

I mørket klarer jeg så vidt å se et ekorn samle nøtter på en grein over meg. Jeg får ei nøtt i hodet.

– Unnskyld, sier ekornet og titter ned på meg.

Du snakket i søvne, sier ekornet.

Noe om broren din!

– Har jeg sovet? sier jeg.

– Det er morgen, sier ekornet.

– Jeg er sulten, sier jeg og klatrer lenger opp for å speide etter frokost.

Ekornet klatrer raskere og høyere enn meg.

– Jeg kan finne eikenøtter til deg, sier ekornet.

– Takk, men jeg spiser ikke eikenøtter, sier jeg, og kommer på at jeg har kjeks i lomma.

– Kjeks! sier ekornet og snapper en bit.

Jeg spiser. Smuler drysser nedover haka mi og ned til en spurv som sitter på greinen under meg med åpent nebb.

A detailed illustration of a young girl with long brown hair, wearing a blue and white striped shirt, sitting in a tree. She has her mouth wide open as if shouting or crying. The tree is filled with large, white, fluffy clouds. A red squirrel is perched on a branch to the right, looking towards the girl. In the background, a house is visible on a hill, with lightning bolts striking nearby. The sky is dark and rainy, with many falling leaves scattered around.

Jeg ser mot åsen bak skogen. Der er veien og huset.
Jeg vil ikke vinke til huset.
– Det regner på meg, sier ekornet og ser opp på meg.
– Det regner ikke, hikster jeg.
– Du gråter, sier ekornet.
– Så flytt deg, roper jeg så høyt at ekornet holder seg for ørene.

Ekornet spretter opp på hodet mitt. Jeg kjenner den varme pelsen og føttene som svinser og graver i håret mitt. Det kiler.
– Hvorfor gråter du? sier ekornet og vifter bort tårene mine med halen som en vindusvisker.

- Det er lillebroren min, sier jeg.
- Er han død? sier ekornet.
- Nei, han er født, sier jeg.
- Foreldrene mine har byttet meg ut.

- Det kommer de til å angre på, sier ekornet.
- Tror du? sier jeg og jeg kjenner at klumpen i magen blir annerledes.

– Rømte du hit for at de skal angre? spør ekornet med armene fulle av nøtter.

– Jeg er redd, sier jeg og bøyer meg framover.

– Hold deg fast, sier ekornet.

– Jeg er alene, sier jeg.

– Hold deg fast i meg, sier ekornet. Jeg faller aldri ned.

Trekrona bøyer seg ned mot meg. Det suser og rasler.
– Mennesker rømmer og mennesker leter i alle retninger,
mumler treet.

– Kom du fra øst eller vest eller nord eller sør? sier ekornet.
– Jeg kom fra huset der jeg bodde før, sier jeg og peker
mot åsen bak skogen.

– Er lillebroren din der? sier ekornet.
– Og mamma og pappa, sier jeg.

– Du fryser, sier ekornet. Jeg skal varme deg.
– Jeg også, mumler treet og legger ei dyne av eikebladene
sine rundt meg.
Ekornet legger seg i halsgropa mi.
Det rasler i dyna. Det er vinden. Ekornhalen kiler.
Det lukter skog.
Jeg ser spurvene høyt der oppe på hver sin tynne grein.

An illustration of a squirrel and a young girl in a forest. The squirrel is perched on a large, textured acorn cap, facing the girl. The girl is sitting on another acorn cap, looking at the squirrel. They are surrounded by many other acorn caps. In the background, there is a large tree with a hollowed-out trunk. Through the opening of the tree, autumn leaves are visible. The scene is lit with a warm, golden light, suggesting a sunset or sunrise. There are some falling leaves or petals in the air.

– Jeg har ingen lillebror, men neste vår skal jeg
få meg kone og barn, sier ekornet og kysser meg på nesa.
– Kjenn i lomma di!
Jeg kjenner i lomma. Den er full av nøtter.
– Du kan leke med dem, sier ekornet.

– Er du ikke redd for noen ting? sier jeg.
– Treet er fullt av nøtter i år. Ingen ting å være redd for.
Men kanskje jeg blir litt redd til vinteren, sier ekornet.

– Hva gjør du om vinteren? spør jeg treet.
– Jeg sover med ett øye åpent, mumler treet. For å se alle
som kommer forbi.

Jeg tar nøttene ut av lomma og lager et mønster av dem i den grønne mosen.
Nøttene blir et øye. Det blunker til meg.

Jeg sitter høyt oppe i eiketreet. Så høyt jeg klarer å klatre.
Jeg kjenner vinden. Men bare på ryggen.
– Jeg har lært meg å kjenne den fra alle kanter, mumler treet.
Fra nord og sør og øst og vest.

– Hvis broren din er ny har du vel ikke blitt kjent med ham?
sier ekornet.
– Jeg vil ikke bli kjent med ham, sier jeg.
Kanskje han vil bli kjent med deg? sier ekornet.
– Han vet ikke om meg, sier jeg.
– Kan han noe for at du var der fra før? sier ekornet
og legger seg i fanget mitt.

An illustration of a woman with long dark hair and a squirrel in an autumn setting. The woman is on the right, looking down at the squirrel. The squirrel is on the left, looking up at the woman. They are surrounded by many falling oak leaves in shades of brown, orange, and yellow. The background features vertical white lines on a light yellow background, suggesting a forest or a stylized background. The squirrel has a white beard and a bushy tail.

Jeg klapper ekornet og tenker på lillebror. Klumpen i magen
kjennes ut som et sår.

– Kan jeg også få være lillebroren din? sier ekornet.

– Hør, sier jeg.

– Det er regnet, sier ekornet.

Jeg kryper tettere inntil eikestammen.

Vi lytter til lydene i regnet.

– Det er vinden, sier ekornet.

– Det er de gamle greinene mine som knaker, mumler treet.

Jeg ser ned i fanget mitt. Ekornet er borte.

Jeg begynner å gråte.

– Hvor er du? sier jeg.

– Bak deg, sier ekornet og jeg snur meg.

– Foran deg, sier ekornet og jeg snur meg.

– Vinden roper navnet mitt, sier jeg.

– Det er løvet som suser, sier ekornet.

– Det er noen som skriker, sier jeg.

– Hør, mumler treet.

– Det er magen min, sier ekornet.

– Det er stemmer, sier jeg og bøyer meg fram.

An illustration of a forest scene. In the foreground, a young girl with long brown hair, wearing a blue and white striped sweater, sits on a large, gnarled tree root. She is looking towards the right. In the background, two children are walking away from her. One child is wearing a brown coat and a hat, carrying a basket. The other child is wearing a white coat and a hat. The forest floor is covered in fallen yellow leaves, and long shadows are cast across it. Several trees with bare branches are visible, and a few small blue birds are flying in the air.

Under treet står pappa og mamma. Og en kurv.
Mamma og pappa har redde ansikter.

– Vi har leita overalt, roper pappa og ser opp mot meg.

– Jeg kommer ikke ned, roper jeg. Jeg har flyttet.

– Jeg har vært livredd, hylar mamma.

– Hvorfor har dere byttet meg ut? roper jeg.

– Vi har ikke byttet deg ut, sier pappa.

– Vi vil ha dere begge to.

– Jeg vil ikke ha en lillebror, sier jeg.
– Men han vil ha en storesøster, sier mamma.

Akkurat da begynner jeg å gråte igjen, enda jeg ikke vil.

– Kom, sier ekornet og springer ned den tykke
eikestammen med hodet først.
Jeg klatrer sakte ned fra treet. Jeg stiller meg
ved trestammen.

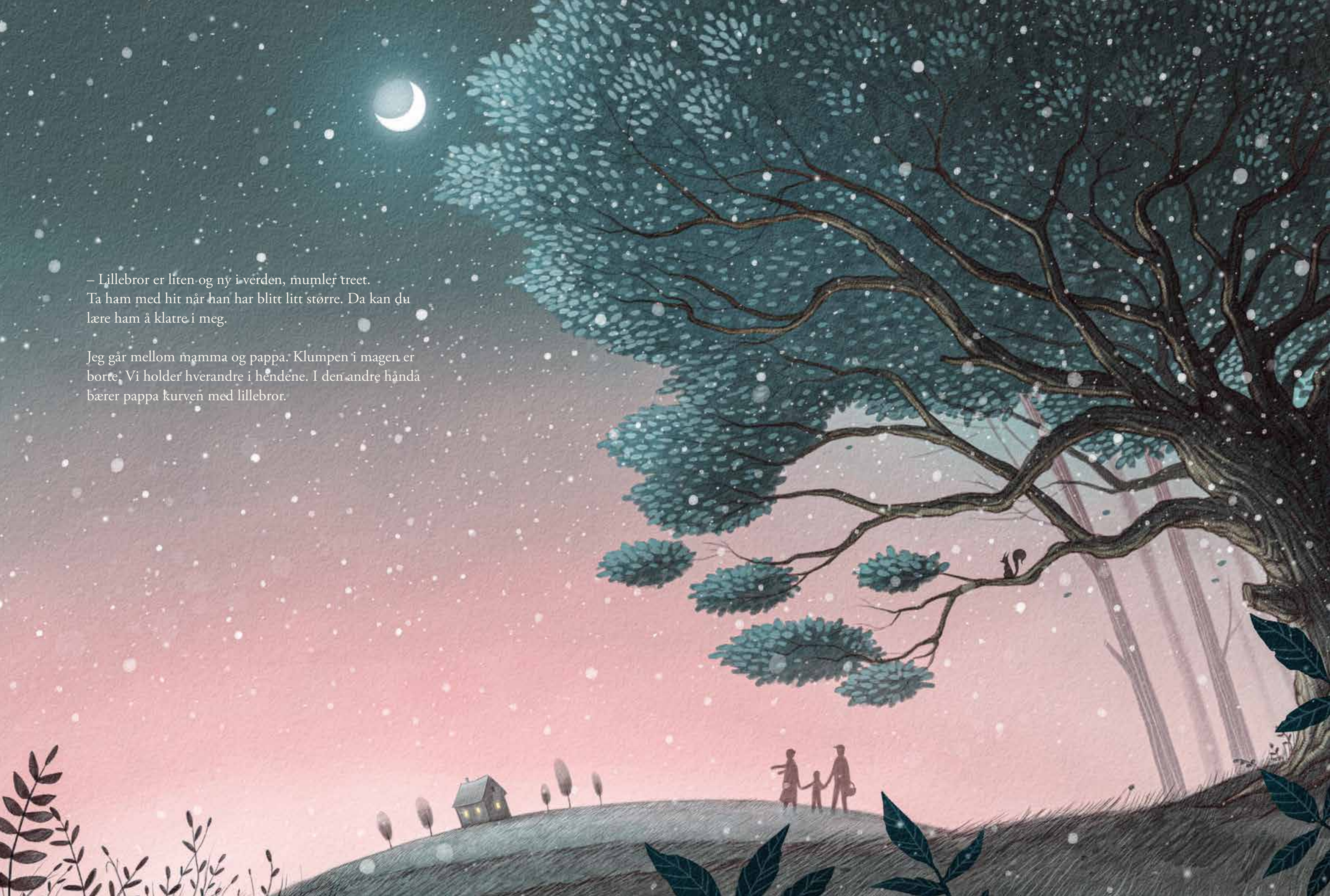

Mamma kommer og klemmer meg inntil seg.
Pappa løfter meg opp. Det er stille i kurven. Lillebror
er pakket inn i tepper og klær. Bare ansiktet synes.
Han ser helt ny ut.

Plutselig sitter ekornet på hodet mitt.
– Husk at jeg også er lillebroren din, sier ekornet og
ser meg inn i øynene opp ned. Så fyker ekornet oppover
trestammen og blir borte mellom eikebladene.

Jeg er sulten og trøtt.
Jeg hører en mumling i vinden. Det er treet, tenker jeg.

– Lillebror er liten og ny i verden, mumler treet.
Ta ham med hit når han har blitt litt større. Da kan du
lære ham å klatre i meg.

Jeg går mellom mamma og pappa. Klumpen i magen er
borte. Vi holder hverandre i hendene. I den andre hånda
bærer pappa kurven med lillebror.

Utgitt med støtte fra Norsk kulturfond

Ena – et imprint i Vigmostad & Bjørke
Copyright © Vigmostad & Bjørke AS 2020

Tekst: Åse Ombustvedt
Illustrasjoner: Jens Kristensen
Grafisk produksjon: John Grieg, Bergen
Design og sats: Ingeborg Ousland
Omslagsillustrasjon: Jens Kristensen

Papir: Magno Volume 150g
Boken er satt med 15 pkt. Adobe Garamond

1. opplag 2020
ISBN: 978-82-419-5025-4

Spørsmål om denne boken kan rettes til
Vigmostad & Bjørke AS
Kanalveien 51
5068 Bergen
Telefon 55 38 88 00
Eller e-post til post@vigmostadbjorke.no
www.vigmostadbjorke.no
www.bakomslaget.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven
eller avtaler om kopiering som er inngått med Kopinor.

